

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

Nr 7

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND

Redaktion: Styrmansgatan 1, Stockholm. - Tel. 60 63 08. - Postgiro 4870.

Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1942

24 årgången

Brandväsendet i Tyskland.

Kap. I.

Ledning och organisation.

Den studieras till Tyskland, som undertecknad på uppdrag av Svenska Brandkärnans Riksförbund företog i februari detta år hade till huvudsaklig uppgift att skaffa kännedom om det tyska brandväsendets nyligen skedda omorganisation, utbildningen av brandbefäl och standardiseringen av brandmateriel. Genom välvilligt tillmötesgående av de tyska myndigheterna fick jag tillfälle att under sakkunnig ledning besöka brandkärer av olika storlekar och typer i Berlin, Dresden, Potsdam och Celle, riksbrandskolan i Eberswalde, provinsbrandskolorna för Sachsen och Hannover samt filmstaden Ufa-Babelsberg.

Det tyska brandväsendet är utformat enligt *brandlagen* av den 23 nov. 1938 och underställt inrikes-

ministeriet. Brandväsendet ingår i polisorganisationen, vilken är uppdelad på två huvudgrenar — ordningspolis och säkerhetspolis. Under chefen för ordningspolisen (f. n. general Daluege) sortera bl. a. förvaltnings-, stats- och kommunalpolis, gendarmeri och brandpolis — Feuerschutzpolizei — samt brandkärer — Feuerwehren. Chefen för ordningspolisen har till sitt förfogande en särskild stab för brandpolisen samt en avdelning — Reichsamt Feuerwehren — för brandkärerna. Direkt under honom står också generalinspektören för eldsläckningsväsendet samt riksbrandskolan i Eberswalde. Generalinspektören, som är fackman, skall övervaka hela brandväsendet, såväl brandpolisen som brandkärerna. För inspektion av brandpolisen finnas hos de högre polischeferna i större områden (Wehrkreis) brandpolisofficerare.

Brandpolisen — Feuerschutzpolizei.

Brandpolisen är i allmänhet organiserad på grunden av de förutvarande yrkesbrandkårerna. Inrikesministern bestämmer, vilka kommuner, som skola hava brandpolis och organisationens omfattning. Dessa kommuner äro f. n. omkring 100 — i allmänhet städer

djur ur nödlägen, bringa hjälp vid gasförgiftningar och explosioner och på en del orter handhava sjuktransportväsendet. På grund av dessa uppgifter har brandpolisen anskaffat en stor uppsättning räddnings- och pionjärmateriel, vilket kommer att beröras i kap. III.

Vakttjänst vid offentliga föreställningar, förebyggande brand-

Brandkårens uniform.

med över 100,000 inv. samt några andra, där särskilda förhållanden det fordra. I många av dessa städer finnas utom brandpolis även brandkårer av olika slag (frivilliga, plikt- och industribrandkårer). Även dessas antal och storlek regleras av de statliga myndigheterna.

Brandpolisen är en *teknisk polistrupp* och de anställda äro således polistjänstemän. Utom vid eldsvådor skall brandpolisen ingripa vid översvämningar, fartygsolyckor (kantring, läckage), räddning av drunknande, bistå vid husras och trafikolyckor, befria människor och

skydd, sakkunnig rådgivning till byggnadsmyndigheter m. m. äro liksom utbildning av luftskyddspersonal uppgifter, som tillkomma brandpolisen.

I förvaltningsavseende står brandpolisen lokalt under överborgmästaren i kommunen. Alla kostnader åvila kommunen. Personalen skall avgå ur tjänst vid 60 års ålder i alla grader. Avlöningen är enhetligt reglerad för hela riket.

Brandpolisofficerarna hava militära grader från löjtnant till generalmajor. De gamla titlarna branddirektor, baurat o. s. v. äro för-

svunna. Graden hänför sig till städernas storlek. Chefen är t. ex. i Berlin generalmajor, i Dresden överste, i Potsdam major och ställföreträdaren har i regel närmaste grad under chefsens. Oavsett graden är den officiella titeln på en chef för brandpoliskår alltid "Kommandeur der Feuerschutzpolizei". Underofficersgraden är borta. I stället finnas s. k. "bezirksofficerare", vilka äro förtjänta underbefäl, som erhållit officers ställning — ungefär som våra underofficerare kunna bliva löjtnanter i armén. Underbefälet har endast en grad — "Meister", motsvarande brandförman.

Uniformen är polisens grågröna med svarta ärmuppslag, kragbeläggningar av silver på karminrött och karminröda passpoaler. (Polisens motsvarande färg är brunt.) Gradbeteckningen på axelklaffarna är fullkomligt lika som för samma grader inom armén. Beväpningen är pistol och ibland sabel för officerare samt huggare för underbefäl och manskap. Sporrar bäras av kaptener och högre officerare. Hälsning utväxlas med krigsmaktens personal och verkställes alltid såväl inom- som utomhus med "Deutscher Gruss".

Rekryteringen kommer att behandlas i kap. II.

Brandkärerna.

Brandkärerna, som äro av tre slag — frivilliga, plikt- och industribrandkärer — äro, som förut nämnts, underställda en särskild byrå inom inrikesministeriets polisavdelning — "Reichsamt Feuerwehren", vars chef är en polisöverste. Byrån arbetar på fem avdelningar — organisations-, teknisk, ekonomisk, personal och ungdomsavdelning. I allt torde omkring 1,800,000 brandmän i Tyska riket med Generalguvernementet (Polen) och Protektoratet (Böhmen-Mähren) sortera härunder. Organisa-

tionen ansluter sig ute i landet till den administrativa indelningen. Hos Oberpräsidienten i en provins finnes en "Abschnittsinspekteur" för brandkärerna, hos en regionspräsidient en "Bezirksführer" och hos ett Landrat en "Kreisführer". Alla dessa befattningar äro förtroendeuppdrag "ehrenamtlich" och vederbörande åtnjuta endast små arvoden för expeditjonskostnader samt reseersättning.

Frivilliga brandkärer.

De frivilliga brandkärerna ha gamla anor i Tyskland, där det alltid ansetts som en heder och en ära att utan ersättning tillhöra brandväsendet. Dessa kårer förekomma i alla städer, som ej hava brandpolis, samt jämsides med brandpolisen i större städer samt i mindre orter. De betecknas som *teknisk hjälppolistrupp*. Medlemmarnas ålder är 17 till 65 år, de sista fem åren dock i kårens reserv. Styrkan och organisationen av kårerna fastställas av de ovan nämnda administrativa myndigheterna i enlighet med inrikesministerens anvisningar. Chefen kallas "Wehrführer". Inga militära titlar förekomma, men på uniformen, som är blå med röda distinktioner (se bild) är gradbeteckningen av samma typ som arméns. Som exempel kan nämnas att en stad som Celle i Hannover med 40,000 inv. har en frivillig brandkår på 54 man i fredstid. Endast två man bo på stationen för materietillsyn.

En särskild typ av frivilliga brandkärer utgöra ungdomsavdelningarna av "Hitler-Jugend", vilka särskilt förekomma i luftskydds-orterna. Pojkarna äro 15—17 år gamla och övergå vid 18 års ålder till frivilliga eller pliktbrandkärer.

Pliktbrandkärer.

Pliktbrandkärerna äro att anse som luftskyddsbrandkärer och uppställas i kommuner, där frivilliga

brandkärer ej kommit till stånd eller där befintlig brandstyrka ej anses räcka till. För att en kår skall kunna bildas måste 18 eller undantagsvis 14 man kunna uttagas. I annat fall få två kommuner sammansluta sig om gemensam brandkår. Tjänstpliklig är varje frisk manlig tysk medborgare i åldern 17 till 65 år, de 5 sista åren i kårens reserv. Uniform och gradbeteckning är i huvudsak lika som före de frivilliga kårerna.

Industribrandkärer — Werkfeuerwehren.

Dessa brandkärer stå även under statlig uppsikt. Inrikesministern kan undantagsvis medgiva att dylik brandkår övertager brandskyddet i en kommun eller del därav. Vid större anläggningar finnas helt avlönade yrkesbrandkärer. Industriledningen får tillsätta ledarplatserna, men ledaren är ansvarig såväl inför denna som inför ortsmyndigheterna. Styrka och organisation bestämmas av statsmyndigheterna såsom ovan sagts angående de frivilliga brandkärerna.

Utbildningen av dessa brandkärer kommer att behandlas i Kap. II. Förutom nu nämnda organisationer finnas vid fronterna eldsläckningsregementen m. m.

Släckningshjälp.

Släckningshjälp dirigeras av inspektionsmyndigheterna enl. fastställda planer. Varje kommun är skyldig att utan ersättning bispringa inom ett avstånd av 15 km från sin gräns. Vid större avstånd skall den hjälpbehövande kommunen betala kostnaderna. Skulle vid gemensam släckning av flera kårer ett befäl, tillhörande brandpolis komma tillstådes är denne självskrivnen att leda släckningen.

Vid provinsbrandskolorna finnas stora förråd av tryckslang. Då meddelande dit kommer, att en landsortsbrandkår ryckt ut till eldsvåda sändes en vagn med slang till brandplatsen. Den begagnade slangen utbytes och tages till lagret för tvättning, torkning och lagning. All slang tillhandahålles f. n. av staten.

Olof Clarholm.

(Forts.)

Knappar-, Möss- & Medlems- märken

för Svenska Brandkärernas Riksförbund

C. C. Sporrong & C:o

Kungsgatan 17, Stockholm 7 Tel. Namnanrop »SPORRONG & C:o»

Arkitektens syn på brandskyddsfrågan.

Föredrag av Arkitekt MOGENS MOGENSEN vid gemensamt årsmöte med Svenska Brandkårernas Riksförbund, Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandbefälsföreningen den 20 juni 1942.

Man skulle kunna säga, utan att på något sätt vara originell, att elden tämjd och fångslad är en ypperlig tjänare men frigjord och lössläppt en fruktansvärd skadegörare. Våra förfäder tämjde som regel elden genom att ställa den under ständig övervakning. Icke desto mindre översvämmas vår gamla litteratur och för övrigt hela världslitteraturen men framför allt vår egen av skildringar av eldsvådor, huru människor brändes inne och huru elden slapp lös därför att den icke övervakades tillräckligt. Orsaken till att dessa skildringar dominera särskilt vår nordiska litteratur är givetvis den, att vi byggde med trä i långt större utsträckning än längre söder ut. Som ett bevis för i huru stor utsträckning eldsvådorna verkligen härjade träbyggnaderna kan jag anföra, att den mycket rika bebyggelsen utav träbyggnader, som funnits här i landet endast i mycket obetydlig utsträckning bevarats. Sålunda ha vi endast ett par exempel på stavkyrkor kvar och även bland profana byggnader finnas ytterst få bevarade. Dessa byggnader ha icke ruttnat ned utan nästan undantagslöst brunnit.

De säkerhetsåtgärder man vidtagit för att skydda sig mot elden i de gamla eldhusen voro synnerligen primitiva. Anordningen förutsätter obetingat, att elden ständigt bevakas.

I princip lika nonchalant var man när man byggde städerna.

Man tänkte i allmänhet icke på att elden skulle kunna komma lös utan byggde på Guds försyn och hoppades på brandvakter och andra mer eller mindre primitiva organ.

Det gick emellertid inte alltid lyckligt eller rättare sagt, det gick nästan undantagslöst olyckligt — elden kom lös. Allt som var av trä förintades totalt under det att det mesta av det som var gjort av tegel, d. v. s. skorstensstockarna stodo kvar. Särskilt anmärkningsvärt är det, att t. o. m. så tunga pjäser som kakelugnar hängde kvar på skorstenarna, vilka stodo som någon sorts minareter i det avbrända landskapet.

Man skulle kunna tro, att det endast var vissa kvarter, som brändes utav, men så var icke förhållandet. I själva verket var det ganska stora delar av städerna, som härjades, och totalt försvann.

Nästan alla våra svenska städer — jag undrar om jag icke skulle kunna utesluta ordet nästan i detta sammanhang — uppvisa under sin historia bränder, som gått fram över staden våldsamt härjande. Dessa bränder voro emellertid ävenledes en sanerare av stora mått, så att man efteråt kunde börja tänka på att försöka undvika de fel man begått vid stadens uppförande, så att en olycka av samma slag icke skulle kunna upprepas. Det är emellertid förvånansvärt vad man har blivit litet vis av skadan och huru man gör

nästan samma fel om igen när man bygger upp staden efter en eldsvåda. Dessutom måste det anmärkas, att det är först i en relativt sen tid, som man genom reglerande åtgärder i någon större utsträckning börjat sätta stopp för eldsvådorna.

Det är emellertid obestriddligt, att eldsvådorna ävenledes ha fört med sig vissa fördelar. Man har fått städer och stadspartier sanerade på ett sätt som annars icke varit möjligt. Hela den saneringsverksamhet på stadsplaneområdet, som nu pågår, var icke aktuell förrän man i större utsträckning lyckades sätta stopp för de stora eldsvådorna. Elden är emellertid icke endast en mycket stor materiell skadegörare utan det förhåller sig onekligen så, att även många människor under tidernas lopp omkommit genom eldsvådor på ett våldsamt sätt. Härigenom har skapats en eldsvådeskräck, som influerat de åtgärder, som vidtagits för att skydda sig mot eldsvådor. Man kan därför säga, att under trycket av denna skräck har man vidtagit sådana åtgärder, som kanhända icke alla gånger varit välbetänkta.

Frånsett de stora och radikala åtgärder, man vidtagit vid stadsplanerandet, har man emellertid försökt klara vissa ur brandsynpunkt betydelsefulla detaljer i avsikt att nedbringa brandriskerna. I våra ögon kunna dessa detaljer emellertid understundom förefalla rätt löjliga och för att icke säga rent ut olämpliga. I många äldre byggnadsordningar finnes föreskrift om s. k. brandvretar. Dessa brandvretar äro emellertid sannolikt föga ägnade att stoppa en eldsvåda. Tendensen är emellertid uppenbarligen den att söka begränsa det brinnande området. Det är samma princip, som är genomförd i stadsplanen med breda avenyer, helst trädbevaxta och som vi vid skogsbranderna ha i form av

brandgator, som man här har försökt ordna på ett annat sätt. Marken har emellertid varit för dyrbar för att man skulle kunna tillåta sig en bred brandgata, därför har det blivit endast ett smalt prång. Jag förmodar, att meningen här varit — om det överhuvudtaget har funnits någon förnuftig mening — att man vid en eldsvåda skulle ha möjlighet att sätta upp ett brandsegel emellan fastigheterna. Jag är givetvis icke kompetent att yttra mig över huruvida dessa anordningar voro effektiva, men för mig som ur brandskyddssynpunkt måste betraktas som lekman, förefalla de skäligen meningslösa, i all synnerhet, om man sätter fönster i väggarna emot dessa brandvretar, vilket icke var ovanligt.

Ett annat sätt var att sätta in brandgavlar emellan fastigheterna. Förutsättningen härför var emellertid, att huset i sin helhet icke uppfördes utav trä utan att dessa brandgavlar utfördes av tegel. Detta var en betydligt effektivare form av sektionering emellan fastigheterna men brandskyddsmännen av i dag torde vara eniga om, att dessa brandgavlar hade och fortfarande ha en icke obetydlig skyddande verkan. I stadsbilden blevo emellertid dessa brandgavlar allt annat än vackra. De blevo stundom fruktansvärt anskrämliga och många exempel finnas på huru stadsbilden helt förstörts genom dylika fruktansvärda brandgavlar, vilka ävenledes ofta användes i reklamsyfte, vilket ytterligare understök deras fulhet.

Den moderna stadsplanetekniken arbetar därför med att försöka tagga bort dessa brandgavlar. Den enda form, i vilken man nu accepterar brandgavlar, är såsom en uppskjutande kant över tegeltaket. Den moderna stadsplanen försöker undvika brandgavlarna genom att lägga byggnaderna fristående och skilda från varandra med fönster åt alla håll.

Dessa åtgärder i avsikt att sektionera städerna och lokalisera bränderna till de punkter, där de uppstått ha visat sig vara ganska effektiva, varför de stora eldsvådorna blivit sällsyntare. Helt okända äro de emellertid icke. Det går ju knappast något år utan att vi läsa uppgifter om att någon större eller mindre del av någon stad eller något samhälle har avbränts. Vi se alltså, att dessa skyddsåtgärder icke äro fullständigt effektiva. Vi kunna därför konstatera, att vilka åtgärder man än vidtager i skyddande syfte, så äro de icke effektiva *med mindre än att man har ett organiserat brandskydd på platsen*. Det skydd de erbjuda är sålunda helt beroende därav, att brandskyddet kan sättas in vid rätt tidpunkt och med tillräcklig styrka.

Detta förhållande har i särskilt hög grad accentuerats genom de senaste årens luftkrig. De skador, som uppstå vid luftanfall, äro av två slag, dels rasering genom bombkrevaderna, dels skador genom brand. Alla skildringar från flygbombardemang över främmande städer ge nästan undantagslöst det beskedet, att flygarna när de återvända kunde konstatera eldsvådor, som syntes så och så långt bort från den bombade staden. Härmed äro vi inne på det förhållandet, att det moderna luftkriget i hög grad använder brandbomber. En stad må ha en hur stark brandkår som helst avpassad efter fredsförhållanden. För den händelse, att det skulle börja brinna på en tre- eller fyrahundra platser i staden står den emellertid relativt maktlös. Det som ytterligare komplicerar saken är naturligtvis även det förhållandet, att den bombande parten systematiskt genom beskjutning hindrar brandmännen i deras arbete så att skadegörelsen skall bli så stor som möjligt. Att resultatet av dessa flygbombanfall blir ungefärligen detsamma som

om en verklig gammaldags eldsvåda gått fram över staden, är givetvis ävenledes ganska uppenbart.

Huru skall man då försöka undvika dessa ur alla synpunkter beklagliga förhållanden? Det torde knappast hjälpa att förstärka brandkårerna och att ställa stora reservbrandkårer till förfogande. Under förutsättning, att fienden beskjuter brandkårerna med kulspjut och på så sätt hindrar dem från att ingripa, hjälper detta icke långt. Som byggnadsfackman står då den saken klar för mig, att man måste gå på en annan linje. Man måste söka minska städernas brännbarhet. En så radikal åtgärd som att bestämma, att alla ytterväggar skola utföras av sten, är ingen nyhet. Flera av våra gamla brandhärjade städer uppbyggdes efteråt med hus av sten. Detta möjliggjordes antingen genom en direkt förordning, som förhindrade träbyggnader, eller också genom en premie för den, som byggde i sten. Man hade emellertid ganska svårt för att få dessa förordningar efterlevda, då folk har en inrotad förkärlek att bygga i trä, i synnerhet i de nordliga delarna av landet, där träet ställer sig betydligt billigare och där kändedomen om stenmaterialet icke är så stor som i de södra delarna av landet. Jag tror emellertid, att det icke skulle vara uteslutet att radikalt genomföra en sådan bestämmelse, att man på vissa utsatta punkter var tvungen att bygga utav sten. Redan nu ha vi ju gått ifrån trevåningshusen av trä och jag tycker icke det skulle vara någon utopi att tänka sig att man fick alla hus med yttermurar av sten.

När det gäller bjälklag och tak ligger emellertid saken till på ett annat sätt. Det torde icke vara så förfärligt konstigt att under normala tider konsekvent genomföra betong som bjälklagsmaterial och härmed vore naturligtvis mycket

yunnet. Det blir emellertid värre, när man kommer till taket. Här influera nämligen även estetiska synpunkter, vilka det alltid tycks vara mycket svårare att komma till rätta med än de praktiska synpunkterna. Det kan många gånger vara absolut omöjligt att överbevvisa en människa, som av ett eller annat skäl förälskat sig i ett högt tegeltak, att detta ur brandsynpunkt är olämpligare än ett platt modernt betongtak. Det är otroligt vad även yngre och driftiga affärs- och industrimän äro desorienterade på denna punkt. Så snart ett hus saknar det höga taket vill man gärna betrakta det som låda, vilket skulle innebära något nedsättande.

Om vi emellertid skulle komma dithän, att vi kunna få bort dessa höga och synnerligen brandfarliga tak, vilka i synnerhet under krig äro mycket riskabla, så är jag övertygad om, att man även kommer att anmärka på saken under den motiveringen, att då förlora vi våra vindutrymmen. På detta skulle jag då vilja svara, att det är just vindskotoren vi vilja ha bort. Man har nog i allmänhet i viss utsträckning börjat att få upp ögonen för dessa förhållanden och de med jämna mellanrum återkommande vindsröjningarna visa ju, att vindskotoren inte äro någonting som bör tolereras. Det är ju för övrigt synnerligen egendomligt, att man använder den bästa och luftigaste platsen i en byggnad till en samlingsplats för allsköns bråte, vilken med större fördel borde flyttas ner i källarutrymmena, vilka genom centralvärmeledningens införande få ledig plats efter de överflödiga vedkällrarna. Låt om oss hoppas, att det skall lyckas för byggnadsteknikerna att bryta allmänhetens motstånd i denna punkt och låta bostadshuset normalt utrustas med väggar av icke brännbart material, med bjälklag av ic-

ke brännbart material och med tak av icke brännbart material! Risken för en eldsvåda i ett dylikt hus är naturligtvis synnerligen minimal och risken för en stor stadsbrand vid dylik bebyggelse är ännu mindre för att icke säga helt uteslutet. Innevärnarna i en sådan stad kunna säkerligen med mycket stor trygghet emotse ett anfall från luften med brandbomber.

Jag vill emellertid inte sluta med detta. Under de sista decennierna har man tagit upp stadsplaneproblemet i stort. Man har velat planera städerna på radikalt annorlunda sätt och jag skulle anse det vara orätt att icke lägga fram en av den store franske arkitekten Le Corbusier's framtidsdrömmar, som måhända äro rätt utopiska. För att skydda sig mot angrepp från luften, icke enbart för brand- utan även för sprängbomber, finns det två olika vägar. Den ena är att gräva sig ner i marken och skydda sig i jordkulor under det att man låter fienden härjande slå ned allt som finns ovan jord och förstöra hem och härd, den andra är att försöka uppföra sitt hus så, att det åtminstone relativt väl står emot även sprängbomber. Denna senare metod synes mig vara synnerligen tilltalande. För mig står denna framtidsdröm varken skrämmande eller främmande. Om framtidens människor skulle få de nuvarande hyreskasernerna ersatta med torn, i vilka allting var koncentrerat och så den omgivande terrängen jungfrulig som naturpark, ha de säkerligen ingen anledning att klaga. Jag anser det icke vara uteslutet, att utvecklingen kommer att gå i sådan riktning att vi redan i vår tid komma att se denna dröm i viss mån realiserad. Otvivelaktigt har brandskyddssynpunkterna i hög grad medverkat till denna utveckling.

RIKSFÖRBUNDET.

Brandmannakongressen i Hälsingborg.

Den stora mönstringen av brandskyddsfolket från Luleå i norr till Ystad i söder, som under tre dagar satt sin prägel på Hälsingborg, avslutades den 20 juni.

Svenska Brandkärernas Riksförbund och Svenska Brandskyddsföreningen höllo sina årsmöten, och dessutom samlades samtliga kongressdeltagare till ett gemensamt möte, vid vilket en mängd aktuella frågor diskuterades. Den vakanta ordförandeposten i brandskyddsföreningen besattes efter ett enhälligt val av landshövding A. E. Rodhe, Kristianstad.

Brandkärernas Riksförbunds årsmöte.

Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte hölls på Capitolbiografen under landshövding Rodhes ordförandeskap. En telegrafisk hälsning sändes till förbundets ordförande landshövding Bo Hammar-skjöld, som av sjukdom var förhindrad att närvara. Till vice ordförande omvaldes landshövding Rodhe och till ledamöter i centralstyrelsen återvaldes de i tur avgående landshövding T. Löfgren, Ös-

tersund, och domänintendent B. Nilsson, Landeryd. Till suppleanter i centralstyrelsen omvaldes kapten F. Kylberg, Wattholma, och direktör P. Maritz, Falun. Revisorer blevo direktör K. H. Modén, Uppsala, och direktör C. L. Sabelström, Linköping.

Brandskyddsföreningen utökar styrelsen.

Omedelbart efter riksförbundets årsmöte sammanträdde Svenska Brandskyddsföreningen. Överstelöjtnant H. Forssman, Växjö, öppnade förhandlingarna. Till ny ordförande efter framlidne landshövding Lybeck valdes enhälligt landshövding Rodhe, Kristianstad. Till vice ordförande utsågos de båda förutvarande, assuransdirektör P. Ulmgren, Stockholm, och överstelöjtnant H. Forssman, Växjö. I enlighet med tidigare beslut fastställdes antalet styrelseledamöter till 15 ordinarie och 9 suppleanter, vilket innebär en utökning av styrelsen. Av de i tur avgående ledamöterna omvaldes direktör G. Bylund, Stockholm, samt nyvaldes verkställande direktören i Jernkontoret Wiking Johnson, direktören i Svenska

Brandtarifföreningen G. Holmgren samt som representant för Ingenjörsvetenskapsakademien dir. K. G. Ljungdahl.

Till suppleant omvaldes brandkapten T. Mohlin, Stockholm, samt utsågos vidare ingenjör K. A. Janson, Stockholm, brandchef E. Enander, Jönköping, och direktör S. Lönnqvist. Till revisorer valdes v. brandchef E. Arve, Stockholm, och direktör Åke Lyth, med brandchef N. Österberg, Södertälje, som suppleant. Som plats för nästa årsmöte föreslogs Norrköping, Västerås och Visby.

Efter förhandlingarna åkte deltagarna till brandstationen, vilken demonstrerades av brandchef Holger Rosencrantz. Sakkunskapens utlåtande om denna nya anläggning var synnerligen smickrande för Hälsingborg.

I abonnerade spårvagnar ställdes färden därpå till Ramlösa Hälso-brunn, där staden stod för värdskapet vid en lunch. Brandstyrelsens ordförande F. O. E. Trygg hälsade de närmare 200 gästerna välkomna. Landshövding Rodhe och Köpenhamns brandchef Povl Winding framförde de gästande brandskyddsmännens tack.

En arbetsfylld eftermiddag.

På eftermiddagen hölls gemensamt möte med samtliga kongressdeltagare. Landshövding Rodhe höll ett kortare hälsningsföreläsning och lämnade därefter en redogörelse för brandskyddsarbetet under det gångna verksamhetsåret.

I många avseenden har det varit ett brandskyddets märkesår, framhöll landshövdingen bl. a. Brandförsvarsutredningen har framlagt sitt förslag till brandlag och brandstadga. Proposition i ärendet ha vi anledning att emotse till nästkommande riksdag, och därmed kunna vi hoppas på att få en modern brandlag, som för första gån-

gen omfattar hela riket, både stad och landsbygd.

Statens brandskola har börjat sin verksamhet för utbildning av brandkårspersonal och skorstensfejare, och den är välkommen i tider då brandkårspersonalens arbete får allt mera teknisk inriktning. I sammanhanget uttalade landshövdingen bekymmer över att brandbefälet även i våra största städer genom militärinkallelse i stor utsträckning hindras att fullgöra sin tjänst, och vidare framhölls det olämpligt i att ett förslag håller på att utarbetas för hemortsförsvaret utan att någon representant för brandskyddet får medverka.

Trots allt arbete och kostnader återstår ännu mycket att göra, icke minst inom de smärre städerna och på landsbygden. Lösandet av brandväsendets olika frågor faller närmast på Brandkårsförbundets lott, men effektiviseringen av det förebyggande brandskyddet är Brandskyddsföreningens uppgift. Liksom under förra världskriget ha industrieldsvådorna visat en stark tendens till stegring. En intensiv upplysnings- och propagandaverksamhet bedrivs i förebyggande syfte för att motverka denna allvarliga utveckling.

Milliardbelopp ha nedlagts för vårt försvars upprustning, och det är därför en riksangelägenhet att materiel och byggnader skyddas mot eld och brand. Allvarliga brister inom det militära brandskyddet ha påtalats, och en hel del har gjorts för att förbättra förhållandena.

Lantbrukets mekanisering fortgår, och genom gengasdriften ha nya brandskyddsproblem uppstått. På landsbygden finnas inga statliga eller kommunala byggnadsföreskrifter, men den nya brandlagen medför brandtekniska byggnadsföreskrifter även på detta område.

Soteldarna ha genom vedeldning

gen ökats i oroväckande grad. Under sista kvartalet 1938 förekommo 60 soteldar i våra städer. Samma siffra för sista kvartalet 1941 var 1,876. Det bästa sättet för andordnandet av bostadsuppvärmning är säkerligen en viktig uppgift för den byggnadstekniska forskningsverksamhet, som vid årets riksdag fått statligt stöd.

Efter att med några ord ha berört skogsbrandskyddet och brandskyddet i skolorna avslutade landshövding Rodhe sin översikt med att fastslå, att brandskyddet är av den största betydelse för vårt samhällsliv.

Dagens andra föredragshållare var brandchef *B. Thorell*, Trollhättan, som redogjorde för sina erfarenheter under tjänstgöring i Luftskyddsinspektionen.

Arkitekt *Mogens Mogensen*, Hälsingborg, gav en intressant inblick i arkitektens syn på brandskyddsfrågan, och illustrerade sitt anförande med ljusbilder.

Brandskyddsforeningens sekre-

terare, kapten *R. Götherström*, gav i ett föredrag en mängd nyttiga anvisningar för vad som bör utgöras för att minska risken för soteldar och spruckna skorstensstockar. Även detta föredrag belystes med skioptikonbilder.

Dagens sista föredrag hölls av konsulent *A. Rörström*. Särskilt tryckte hr Rörström på vikten av att arbetarna medverka i kampen mot industriens brandförluster, så att dessa kunna pressas ned till en rimlig siffra.

Därmed var brandskyddets tredagarskongress i Hälsingborg avslutad.

På kvällen samlades närmare 200 brandskyddsmän till middag på Grand Hotell. Landshövding Rodhe presiderade och bland hedersgästerna märktes bl. a. stadsfullmäktiges v. ordf. överingenjör *E. Schön* samt kongressdeltagarna från grannländerna. Både Danmark, Norge och Finland voro representerade och kvällen gick till stor del i de nordiska korsflaggornas tecken.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Stockholms läns Brandkårsförbund.

T. f. Brandkonsulent: Kapten *Erik Gillner*. Exp.: Styrmansgatan 1, Stockholm. Telefon 606308.

Redogörelse över verksamheten under år 1941.

Tack vare välvilligt understöd från Stockholms läns Brandstods-bolag har förbundet även under år 1941 kunnat bedriva sin verksamhet. Förbundet har från brandstods-bolaget erhållit ett anslag på kr. 2,600:—. Förutom detta under-

stöd till förbundet har brandstods-bolaget även lämnat direkt stöd till brandkårsväsendet inom länet för upprättande av nya kårer och förstärkande av redan befintliga. Sålunda hava bidrag lämnats till Almunge, Bo, Djurö, Gustavsberg,

Knutby, Markim, Roslagsbro, Singö, Skepptuna, Skå, Sorunda, Vallen- tuna, Vårdinge och Ösmo.

Antalet till förbundet anslutna kårer är nu 98. Under år 1941 ha- va tillkommit 15 brandkårer.

Styrelsen har haft ett samman- träde. Denna styrelse har bestått av:

Landshövding K. Levinson, ordf., direktör, B. Rudling, v. ordf. och kassaförv., assuransdir. N. Sund- stedt, f. brandchef A. F. Wiberg, handlande N. Felldin; mjölnare F. H. Björkman samt landsfiskal S. Wadenius efter årsmötet den 18 ok- tober 1941, då hr Wadenius inval- des i styrelsen efter hr C. Burman, som under året avlidit.

Som konsulent och sekreterare har under året fungerat kapten Erik Gillner.

Konsumenten har gjort 49 besök hos kårer, varvid övningar ägt rum och föredrag hållits samt råd och upplysningar lämnats beträffande brandskydd och därmed samman- hängande frågor. Ett intensivt or- ganisationsarbete har även bedri- vits för att få till stånd brandkårer i de 42 kommuner utan brandvä- sende, där Luftskyddsinspektionen utplacerat motorsprutor. Förslag har av länsskogsbrandchefen och konsumenten inlämnats till Luft- skyddsinspektionen om utplacering av 8 st. skogsbrandsprutor inom lä- net.

Konsumenten har skriftligen och per telefon lämnat råd och upplys- ningar beträffande nyanskaffning av materiel och andra ärenden rö- rande brandväsendet.

Den 21—23 oktober samt den

Vice Brandchef.

Befattningen som vice brandchef, tillika brandmästare, i Karl- stad kungöres härigenom till ansökan ledig med tillträde den 1 januari 1943.

Befattningshavaren åtnjuter avlöning i lägsta löneklass med 3,720 kronor och i högsta med 4,680 kronor samt beklädnadsersät- ning med 200 kronor jämte dyrtidstillägg, f. n. 64 procent å av- löningen och beklädnadsersättningen, varjämte staden tillhand- håller hjälm, utryckningspersedlar och överdragskläder.

Befattningshavaren är, därest tjänstebostad anvisas honom, skyldig bebo densamma mot erläggande av den hyra, som kan bli- va bestämd, samt ställa sig till efterrättelse de avlönings-, pensions- och övriga bestämmelser för tjänsten, vilka äro eller kunna bli- va stadsfullmäktige antagna.

Ansökning, åtföljd av vederbörligen styrkt meritförteckning, skall vara inkommen till brandstyrelsen senast den 7 augusti 1942. Närmare upplysningar angående med befattningen förenade rättig- heter och skyldigheter lämnas av brandchefen, tel. 103 35.

Karlstad dn 22. juni 1942.

Enligt uppdrag:

A. A. Engström.
Brandchef.

10—12 november höllos instruktionskurser för brandbefäl och brandmän från länet vid Kungsholms brandstation i Stockholm. I kurserna deltog 71 man.

Kurserna omfattade föredrag om eldsläckningslära, friktionsförluster i slangledning, brandkårens uppträdande vid flyglarm, rök-skydd, motorsprutors skötsel och vård (såväl teoretiskt som praktiskt). Dessutom förekom instruktionsövningar samt praktiska be-

dömningsövningar medelst eldsläckningsspel.

Förbundsmötet ägde rum i Sundbyberg den 18 oktober. Vid mötet hölls föredrag av kapten Erik Gillner om "Erfarenheter från konsulentverksamheten" och av civilingenjör U. Arild om "Motorsprutor och tryckförluster". Därefter gav Sundbybergs brandkår en uppvisning i eldsläckning, varvid brandchefen redogjorde för brandväsendet i staden.

Brandkärsförbundets räkenskaper under året utvisa följande:

Inkomster:

Överfört från föregående år	2,098: 32
Anslag från Stockholms läns brandstodsbolag	2,600: —
Bidrag från Svenska Brandkårens Riksförbund till hållande av instruktionskurs	300: —
	Kronor 4,998: 32

Utgifter:

Styrelse	113: 40
Sekreterarearvode	50: —
Konsulentarvode	850: —
Konsulentens resor	875: 65
Kostnader för årsmötet	380: —
Instruktionskurser	2,490: —
Diverse utgifter	171: 16
	4,930: 21
Icke förbrukat anslag att överföras till år 1942	68: 11
	Kronor 4,998: 32

Stockholm den 21 april 1942.

KARL LEVINSON.
ordf.

/ Erik Gillner.

Ovanstående berättelse och räkenskaper ävensom förbundets protokoll hava av oss, utsedda revisorer, genomgåts, utan att granskningen givit anledning till någon vår erinran.

Vi tillstyrka förbundsmötet att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för dess förvaltning under det gångna året.

Stockholm den 24 april 1942.

Carl Beck-Friis.

A. Nisbeth.

Västernorrlands läns brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef V. Tell. Exp.: Brandstationen, Härnösand. Tel. Brandkären.

Berättelse över verksamhetsåret 1941.

Brandkårsförbundets verksamhet har under år 1941 präglats av utomordentligt stor livaktighet i likhet med föregående år.

Vid slutet av år 1941 voro 103 medlemmar anslutna till förbundet och uppgick samtidigt de anslutna brandkärernas antal till 80. Dessa brandkärer förfogade över följande brandmateriel: 45 st. brandbilar, 319 st. motorsprutor, 85 st. stationära pumpar, 16 st. sjöångsprutor samt 164,000 m. brandslang.

Brandkonsulenten har under året företagit 84 besök hos olika medlemmar av förbundet i och för övning av brandkärer, planläggning av nya brandkärer eller för besiktning av befintliga eldsläckningsanordningar. Vidare har brandkonsulenten företagit besiktningar vid landstingets sjukhus och andra inrättningar.

Av stor betydelse för brandskyddet inom länet har varit den omständigheten, att till brandkonsulenten remitterats för yttrande skrivelser från Länsstyrelsen, Luftskyddsinspektionen samt andra myndigheter.

Under året har 6 nya brandordningar fastställts av Länsstyrelsen, och uppgår vid årsskiftet sammanlagda antalet fastställda brandordningar för städer och samhällen inom länet till 17 stycken.

Efter brandkonsulentens framställning hava skärpta sotningsfrister fastställts av Länsstyrelsen inom ett flertal samhällen i länet.

Instruktionskurs för frivilligt brandbefäl och motorsprutskötare från landskommunernas brandkå-

rer anordnades i Härnösand under tiden den 28—30 maj med sammanlagt 34 deltagare. Ytterligare en instruktionskurs för frivilligt brandbefäl och motorsprutskötare från såväl industriernas som kommunernas brandkärer anordnades i Sundsvall i samband med brandmaterielutställning under tiden den 26—27 september med sammanlagt 53 deltagare.

Styrelsen har under året sammanträtt en gång den 27 sept.

Ordinarie förbundsöte hölls i Sundsvall den 27 september under ordförandeskap av landshövding Engberg och med synnerligen livlig tillslutning av medlemmar.

På grund av avflyttning från länet hade f. landstingsdirektören Helmer Lagerkwist anhållit om att bliva entledigad från uppdraget att vara medlem av förbundsstyrelsen, och utsågs vid förbundsötet till hans efterträdare landstingsdirektören Helmer Molander.

Jämlikt § 9 i stadgarna för förbundet har styrelsen inom sig utsett verkställande utskott för tiden intill nästa ordinarie förbundsöte bestående av herrar landshövdingen Arthur Engberg, riksdagsmannen L. Tjällgren samt vägstyrelseordföranden Erik Olsson.

Förbundsötet fastställde för år 1942 följande årsavgifter till förbundet förutom det anslag av kr. 2,500:— för år, som Västernorrlands läns brandstodsbolag tills vidare utfäst sig att erlägga:

för landskommuner och municipalsamhällen en grundavgift av kr. 25:— jämte 5:— för varje fullt tusental invånare,

för industriföretag en grundavgift av 25: — jämte 10 öre för varje vid företaget anställd arbetare, för brandkår 10: —, för sockenbrandstodsbolag 25: —,

för andra sammanslutningar 25: — samt för enskild person 1: —.

Västernorrlands Läns Landsting har beslutat att för år 1942 tilldela förbundet ett anslag av 1,000: — kronor.

Vid årets början utgjorde förbundets kapitalbehållning 285: 57

Under året utgjorde förbundets

Inkomster:

Arsavgifter	6,215: 20	
Bidrag från Riksförbundet	300: —	
Räntor	54: 82	6,570: 02
		<u>Kronor 6,855: 59</u>

Utgifter:

Avgifter till Riksförbundet för brandkårer	790: —	
Förvaltningskostnader	1,017: 86	
Konsulentverksamhetens kostnader	4,369: 72	
Kostnader för instruktionskurser	587: 25	6,764: 83
Vid årets slut utgjorde förbundets		

Behållning:

Innestående å sparkasseräkning	54: 82	
Kontant i kassan	35: 94	90: 76
		<u>Kronor 6,855: 59</u>

Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska Västernorrlands läns Brandkårsförbunds räkenskaper för år 1941, få efter fullgjort uppdrag intyga, att Brandkårsförbundets ställning vid årets slut befunnits sådan den uppgivits i styrelsens be-

rättelse och att räkenskaperna äro noggrant förda samt försedda med vederbörliga verifikationer.

På grund av vad ovan anförts, få vi hemställa, att ansvarsfrihet beviljas styrelsen för den tid revisionen omfattar.

Härnösand den 31 mars 1942.

Axel R. Camitz

Karl Ekman.

MEDDELANDEN.

P. M. rörande drivmedel för motorbrandsprutor.

Statens Bränslekommission har i cirkulärskrivelse nr 171 av den 8 maj och 174 av den 19 maj 1942 meddelat bestämmelser angående övergång till nya motorbränslen, benämnda motyl 85 och motyl 50. Enligt dessa skrivelser äro motor-drivna brandsprutor, utom de större brandkärernas, undantagna från de nya bestämmelserna, i det avseendet att dessa erhålla dispens att använda motyl 50 som driftsbränsle. I brev till Luftskyddsinspektionen den 1 juni innevarande år har bränslekommissionen vidare meddelat, att brandsprutor med 2-taktsmotorer, vilka icke kunna köras å motyl 50, komma att erhålla dispens att använda lättbentyl som driftsbränsle.

Inspektionen får med anledning härav framhålla, att några tekniska förändringar på de av inspektionen levererade motorsprutorerna således ej skola äga rum. De sprutor, som ha 4-taktsmotorer kunna köras med motyl 50 utan ändring från körning med lättbentyl. 2-taktsmotorerna komma liksom förut att tilldelas lättbentyl. Förut-sättning härför är givetvis att dis-

pensansökan inlämnats till länsstyrelsen i den ordning som omförmäles i bränslekommissionens cirkulärskrivelse nr 174.

På förekommen anledning får inspektionen samtidigt påminna om nödvändigheten av, att noggrant tillse att vid sprutor med 2-taktsmotorer (Api 70, Goliath, Ljungmans L. P. 6, Bolinder Trim samt Trygg) rätt oljeblandning i bränslet äger rum. Under senaste tiden har det nämligen visat sig att en del 2-taktsmotorer vid körning skurit ihop. Orsaken härtill har varit oljebrist, i vissa fall troligen genom en otillfredsställande inblandning av oljan i bränslet. Inblandning av olja i lättbentyl bör ske med större omsorg än blandning med bensin, då annars risk för skador i motorerna föreligger, även om oljan inblandats i rätt proportion. Av samma skäl bör även tillses, att oljan av för varje motor föreskriven typ kommer till användning.

Stockholm den 16 juni 1942.

LUFTSKYDDSSINSEKTIONEN.

Brandskyddskommittéer vid industriföretag.

Ändamål.

Brandskyddskommitté inom en industrianläggning eller ett liknande företag har till uppgift att verka för effektivt brandskydd inom företaget och således för vidtagandet av åtgärder för att elimi-

nera orsaker till eldsvåda och för att begränsa verkningarna av brand.

Sammansättning.

Brandskyddskommittén bör bestå av 3 till 5 personer, represen-

terande företagsledningen, arbetsledningen och arbetarna. I det fall särskild brandchef eller brandskyddsledare finnes, bör denne ingå i kommittén. Arbetarnas representanter utses av fackföreningen, arbetsledarnas av deras organisation, om sådan finnes, eller av företagsledningen.

Inom varje avdelning av företaget bör en person utses med uppgift att ha uppsikt över brandskyddet under arbetstiden samt att vid arbetstidens slut tillse, att föreskrivna åtgärder till förhindrande av eldsvåda äro vidtagna.

Arbetsätt.

Brandskyddskommitté sammanträder och genomgår hela fabriksområdet minst en gång varannan månad, eller då anledning föreligger. Härvid ägnas uppmärksamhet både åt det förebyggande brandskyddet och åt eldsläckningsanordningarna. Som ordförande vid sammanträdena fungerar fabriksledningens representant eller hans ställföreträdare. Vid sammanträdena föras protokoll. Kopia av protokollet tillställs företagsledningen. Kommitténs medlemmar ha att genom studium av brandteknisk litteratur, deltagande i kurser o. dyl. förkovra och vidmakthålla sina kunskaper och färdigheter på brandskyddets område. Arbetskamrater och medarbetare böra uppmuntras att framkomma med förslag till åtgärder för minskande av brandfaran.

NORMALINSTRUKTION FÖR BRANDSKYDDSKOMMITTÉ.

Arbetsuppgifter.

Brandskyddskommittén skall i samråd med företagens ledning verka för bättre brandskydd inom företaget. Kommittén skall därför:

1. Framlägga förslag till förebyggande brandskyddsåtgärder i allmänhet.

2. Föreslå lämpliga brandskyddsåtgärder vid ny- eller ombyggnader.

3. Enligt order från företagens ledning organisera industribrandkår i samråd med företagens luftskyddsledare samt i samförstånd med ortens brandchef eller med länsbrandkonsulenten.

4. Tillse, att eldsläckningsmaterielen är i fullgott skick och att personalen instrueras och regelbundet övas.

5. Framlägga förslag om brandbevakning.

6. Utfärda förslag till brandskyddsföreskrifter och tillse, att dessa och brandförsäkringsgivarens villkor och föreskrifter efterlevas.

7. Utarbета instruktion för brandvakhållningen och tillse, att alla vakter kunna instruktionen.

8. Vid eldsvåda eller eldsvådettillbud göra noggrann undersökning för fastställande av orsakerna och på basis därav föreslå åtgärder för att förhindra ett återupprepande.

9. Inrapportera även minsta eldsvådettillbud till företagsledningen.

10. Anmäla förhållanden, som kunna innebära brandrisk, till företagsledningen.

11. Sprida upplysning och propaganda för brandskyddet efter samråd med företagens ledning.

12. Hänvända sig till ortens brandchef, försäkringsgivarens brandingenjör eller Svenska Brandskyddsföreningen för erhållandet av råd och anvisningar.

13. Meddela Svenska Brandskyddsföreningen, när kommittén är bildad.

NORMALFÖRESKRIFTER TILL FÖRHINDRANDE AV ELDSVÅDA.

Alla iakttagna fel eller brister, som kunna medföra brandfara, sko-

la anmälas för brandskyddskommittén.

Eldstäder och rökgångar.

Tillse att bränsle är förvarat på betryggande avstånd från eldstad och håll noggrann uppsikt över att alla eldstäder äro i gott skick.

Elektriska anläggningar.

Anmäl synbara fel på ledningar, kontakter och dylikt till företagsledningen eller elektriska montören. Tillse, att elektriska värmeapparater äro fränkopplade, då de icke användas. Tillse, att efter arbetets slut ledningarna göras spänninglösa genom att huvudströmbrytaren slås ifrån. Slå ifrån själv om det inte är gjort efter lokalerens utrymmande.

Oljor och andra ämnen benägna för självantändning.

Självantändning förekommer huvudsakligast på grund av linolja eller linoljesurrogat, terpentin, tran m. m. i trassel, trasor eller andra organiska ämnen. Se till att oljedränkta trasselsuddar läggas i därför avsedda plåtkärl med lock. Övervaka att inga trasselsuddar eller trasor glöms kvar i överdragskläderna. Se till att kläder hängas in i klädkåpen.

Brinnande låga, svetsning, blåslampa m. m.

Se till att svetsning undvikas i närheten av brännbara ämnen t. ex. intill träkonstruktioner el. dyl. Tillse att blåslampa ej användes för upptining av frusna rör i närheten av brännbart material. Se till att gastuber förvaras utomhus eller i närheten av utgång och att platsen är markerad med anslag om att gastuber förvaras där. Vid eldsvådettillbud skola alla sådana tuber avlägsnas för att skydda eldsläckningsmanskapet mot explosionsfara.

Rökning.

Vaka noga över att tobaksrökning icke sker annat än i därför särskilt tillåten lokal.

Eldfarliga vätskor.

Se till att bensen eller fotogen icke användes för rengöring. Dessa vätskor förgasas lätt och medföra stor brandrisk.

För rengöring kan i stället tri, dilutin eller liknande vätskor användas.

Varmgång.

Se till att smörjkanalerna i glidlager släppa fram olja, så att varmgång icke riskeras. Smörjningsförmågan minskas och varmgång eller självantändning riskeras genom att oljetilloppet täppts till. Anmäl fel. Övervaka att remmarna icke slira; friktionen, som då uppstår, kan förorsaka eldsvåda. Remvax motverkar sådan slirning för tillfället. Varaktig bättring kan endast åstadkommas genom att sträcka för långa remmar.

Ordning.

Iakttag ordning och renlighet. Damm kan förorsaka s. k. dammexplosioner. Damm ökar i hög grad eldens spridning.

Bortskaffa varje dag brännbart avfall och bräte av alla slag från arbetslokalerna. Detta är ett brandförsäkringsvillkor.

Branddörrar.

Se till att samtliga branddörrar äro stängda då de icke användas.

Obehörigas närvaro i fabrikerna.

Tillse att ingen obehörig annat än efter företagsledningens medgivande vistas inom avdelningen. Anmäl den, som inte vill ge sig tillkänna, för arbetsledningen.

Eldsläckningsberedskap.

Tillse att eldsläckningsredskapen befinna sig på fastställda platser

och att de äro i gott skick. Sätt dig in i dess skötsel och bruk.

Efter arbetets slut för dagen eller vid rast bör följande iakttagas:

Oljiga trasselsuddar få icke finnas på arbetsplatsen eller i fickorna på överdragskläder.

Överdragskläder skola hängas in i klädsåp.

Den elektriska strömmen skall vara bruten, om den ej av driftskäl behöver vara påsläppt.

Branddörrar skola vara stängda.

I ångpannehus får bränsle icke ligga intill eldstaden.

Limugnar o. dyl. eldstäder få icke lämnas utan bevakning, förrän fyren är ordentligt släckt.

Ägna särskild uppmärksamhet åt de platser i lokalerna, där eld förekommit, t. ex. vid svetsnings-

aggregat, eldstäder och gengasugnar och där elektriska värmeapparater t. ex. strykjärn använts.

Instruera kamraterna.

Se till att kamraterna känna till de olika färemomenten. Meddela dem var brandredskapen finnas och hur de skola användas. Ägna särskild uppmärksamhet åt nyanställda.

Vid eldsvådetillbud:

- 1) försök att släcka elden med de brandredskap, som finnas tillgängliga,
- 2) alarmera brandkåren,
- 3) stäng fönster och dörrar,
- 4) stanna maskiner och fläktar,
- 5) undanskaffa alla gastuber,
- 6) vidtag andra säkerhetsåtgärder, som kunna vara speciella för fabriksavdelningen.

NOTISER.

Gävle stads brandväsen 1941.

Antalet utryckningar har under år 1941 uppgått till 284.

Eldsvådorna ha i 20 fall varit av sådan omfattning, att släckningen måst utföras medelst slangledning från motorspruta eller brandpost. Släckningen har sålunda verkställts: i 1 fall med 5 ledningar från brandpost, i 2 fall med 4 ledningar från brandpost, i 2 fall med 3 ledningar från brandpost, i 2 fall med 2 ledningar från motorspruta, i 1 fall med 1 ledning från motorspruta och i 12 fall med 1 ledning från brandpost. I 24 fall har släckningen utförts med smalslang från vattentankbil och i övriga fall medelst pyttsspruta eller annat redskap.

Den under året för eldsläckning

använda sammanlagda slanglängden har varit 6,500 meter. Största på en gång använd slanglängd har varit 585 meter.

Tillryggalagda väglängden utgör 853 km.

För färd till och från brandstationen samt släckningsarbete m. m. har brandkåren använt en tid av 359 timmar och 52 minuter.

Brandposternas antal är 534, därav 15 privata.

Under år 1941 har det på grund av det stora antalet skorstenseldar varit nödvändigt att ordna med jourhavande passning för dessa. Jourhavande ha varit skorstensfejaremästaren eller verkmästaren, vilken på kallelse från brandkåren närvarit vid 75 skorstenseldar. Dessutom har skorstensfejare när-

varit vid 9 skorstenseldar utan att brandkåren varit kallad.

I förebyggande syfte ha 56 urbränningar av värmeledningsrökgångar företagits.

Särskild besiktning av skorstenar och rökgångar har verkställts efter varje skorstenseld och urbränning. 139 besiktninganmälningar över dessa ha överlämnats till brandchefen.

Brandskåpens antal är 35. 3 av dessa äro i privat ägo.

Automatiska brandalarmanläggningar tillhörande A.-B. Pastill, A.-B. Flora och Gävle Ångväveri A.-B., äro anslutna till brandtelegrafnätet. Samtliga brandskåp ha va avprovats 1 gång i veckan.

Brandchefen har även under 1941 varit förordnad som vice luftskyddschef och biträtt luftskyddschefen vid planläggningen av det civila luftskyddet inom staden.

Liksom föregående år har ett flertal kurser för utbildning av personal inom luftskyddets olika tjänstegrepar varit förlagda till brandstationen och har brandkårens personal deltagit som instruktörer.

Karlskrona brandväsende 1941.

Antalet utryckningar har under år 1941 utgjort 82. Brandkåren har varit alarmerad för eldsvåda eller eldsvådetillbud 43 ggr och för soteld 39 gånger.

Alarmering har skett genom signal från brandskåp 4, telefonmeddelande 73, brandtelefon 1 och bud 4 gånger.

Väglängden, som under brandkårens utryckningar tillryggalagts, uppgår till 742 kilometer.

Slanglängden, tillhörande stadens brandkår, som vid eldsvådor varit använd, utgör sammanlagt 3,890 meter.

Eldsläckningen har utförts med i: 4 fall fyra ledningar från motorsprutor, 5 fall två ledningar från motorspruta, 1 fall en ledning från motorspruta, 2 fall en ledning från brandpost samt 1 fall grenad ledning från brandpost.

Övriga eldsvådor hava släckts med assurancesprutor, kemiska apparater och annan redskap.

Antalet brandskåp är 47, varav 6 privata. Marinen har dessutom 10 brandskåp inom varvets område av L. M. Ericssons nyaste system. Härtill komma 4 brandtelefonskåp å Hästö och Lindesnäs.

Antalet larmklockor inom stationen är 22 och i hem och på arbetsplatser 40.

Brandtelegrafens yttre ledningar hava en längd av c:a 28 km. Därav 1 km. ledning förhyrd av telegrafverket.

Provning av brandskåpen har ägt rum en gång i veckan.

Marinens brandkår alarmeras numera samtidigt med stadens brandkår vid varje eldsvådetillfälle inom staden och utrycker med en automobilmotorspruta bemannad med befäl och 8 man. Härigenom har vunnits den stora fördelen, att ev. erforderlig förstärkning av stadens brandkår omedelbart finnes till hands.

"Släckningsförfarandet vid skogseld"

av överstelöjtnant R. Stridbeck.

Pris kr. 1:—.

Kan rekvireras från Riksförbundets exp., Styrmansgatan 1, Stockholm.